

26. SEPTEMBAR - SVETSKI DAN KONTRACEPCIJE

Koji je bio razlog da se jedan dan u godini u celom svetu proglasi za dan kontracepcije? Svakako i to što 75 miliona žena u svetu svake godine ostaju neplanirano trudne, zbog čega polovina od njih izvrši prekid trudnoće, a oko 68.000 umre od posledica te intervencije. Ovaj problem nije ograničen samo na nerazvijene zemlje. Više od polovine trudnoća u industrijalizovanim zemljama takođe se dogodi neplanirano. Više od četvrtine devojaka uzrasta od 15 do 24 godine ne koristi kontracepciju tokom prvog polnog odnosa. Većinom one nisu svesne dalekosežnih posledica koje pri tome mogu da nastupe. Zato je posebno važno da mladi razgovaraju o kontracepciji, što je i moto ovogodišnjih događanja oko 26. septembra.

Pre nego što se stupi u polne odnose, treba naučiti kako izbeći neželjene posledice - neplaniranu trudnoću i polno prenosive bolesti. Već posle prve menstruacije svaka

devojčica može da zatrudni. Upoznati mlade sa osnovnim činjenicama vezanim za polnost i seksualnost ne znači zagovaranje da se u polne odnose stupa odmah i pre vremena. Vreme kada informacije treba da se pruže je ono kada te informacije mogu da postanu potrebne. To znači da se ne obučava samo o tome kako znati koristiti

kontracepciju, već pre svega i kako odložiti polne odnose do vremena kada postajemo za njih dovoljno zreli. Ko bi trebao da mladima pruži te tako važne informacije? Pre svega bi to bila škola, gde bi se kroz predviđeni program u okviru zdravstvenog vaspitanja, uz veliki broj tema od značaja za formiranje zdravih životnih stilova, obavilo i kompletno obrazovanje cele populacije učenika iz oblasti reproduktivnog zdravlja, a samim tim i iz oblasti zaštite od neželjene trudnoće i polno prenosivih bolesti. Ovakav pristup je pre skoro pola veka doveo do toga da je broj maloletničkih trudno-

Piše:
prim. dr
Vladimir
Panić,
pedijatar

ča u skandinavskim zemljama danas mnogo manji nego kod nas, iako je svojevremeno bilo nerazumevanja i mišljenja da se time mladi navode na slobodno i prerano stupanje u seksualne odnose. Svakako, važno je i informisanje u porodici, ukoliko su znanja roditelja i međusobni odnosi takvi da to omogućavaju.

Nevladine organizacije koje se angažuju na ovom planu takođe obavljaju značajan posao u skladu sa svojim programima rada.

U Savetovalištu za mlade pri Školskom dispanzeru smo uvek spremni da pružimo svaku vrstu informacija i pomoći koju mladi zatraže, a sistematski, sa osmišljenim programima, odlazimo u škole i na druga mesta gde se mladi okupljaju. Osposobljavamo i vršnjačke edukatore, koji u svojoj sredini najlakše uspostavljaju odnos bliskosti i poverenja bez generacijske distance. (I ovom prilikom pozivamo sve mlade koji su zainteresovani za ovu vrstu rada i angažovanja da nam se jave!).

NAŠ ŽIVOT ZAVISI OD NAŠEG ODNOSA PREMA PRIRODI

Od 1970. do 1998. godine uništili smo 30 % prirode na planeti. Za to vreme udvostručila se potrošnja hrane i vode, a 50 % tekućih voda je trajno uništeno. Ispuštanje ugljen - dioksida u atmosferu je poraslo 2,5 puta. Uništavanje se udvostručava sa svakom novom generacijom ljudi. Samo sedeti i čekati da svetu dođe kraj ili nešto preduzeti? Biću iskrena, da li pomažem, ne baš, ne koliko bih mogla, a vi? Nekom je ovo samo gomila reči, nekog probudi, nekog promeni, a

mnoge baš briga. Jedan nije dovoljan, nego svi... Kako nam dobro ide svetu će doći kraj ukoliko se svi ne probudimo, ne promenimo i umesto da nas baš briga, treba da nešto uradimo! Lepo je pisati i govoriti šta bi trebalo. Svakako trebamo promenu, ali prvo pođi od sebe pa od drugih! Dakle, pravo pitanje je kad će se ja promeniti... Možda danas, možda sutra, možda nikad. Počecu malo više pomagati, a malo manje odmagati! Pa počnimo, učinimo svet boljim mestom!

Virdžinija Protić

ZAŠTO JE BITNO RECIKLIRATI?

- Reciklažom se šteti priroda od nepotrebnog uništavanja, smanjuju se deponije smeća, kao i cena papira, metala, stakla...
- Preradom otpada dobijamo jeftinije proizvode nego iz osnovnih sirovina, a pošto je proces kraci, štedimo i energiju.
- Ušteda energije znači smanjenu potrošnju prirodnih bogatstava i smanjenu emisiju CO2.

GDE RECIKLIRATI?

- Papir, metal, akumulatori, olovo, staklo - Industrijska zona bb
- Pet ambalaža - specijalni kontejneri na raznim lokacijama na Selenči, u centru grada, na Vencu...

ZAKORAČI U SLOBODNU ZONU

Ako voliš filmove, želiš da upoznaješ nove ljude i govoriš engleski, ne propusti jedinstvenu priliku da te **Kulturni centar "Rex"** predloži za program razmene volontera u okviru Evropskog volonterskog servisa www.ec.europa.eu/youth, a pri nekom od kulturnih centara širom Evrope. Pošalji krat-

ku biografiju, motivaciono pismo i kontakt informacije na olja@freezonebelgrade.org (Subject: Volontiranje na SZ) do 7. oktobra u podne. Predstoji ti neprocenjivo iskustvo i nezaboravna zabava. Više o Filmskom festivalu "Slobodna zona" saznaj na www.freezonebelgrade.org.

MOJ STAV

Piše:
Vanja Nenadić,
učenica Ekonomske škole

ČAROBNI SVET

Ja sam Vanja Nenadić. Izvinite, ali nisam mogla da nađem maštovitiji početak na ovu temu. Moram da vas upoznam sa mojom malenkušću. Na vašu sreću, neću nastaviti u stilu „idem u tu i tu školu, rođena sam ovde, odrasla tamo“... To neka ostane za drugi put. U ovom tekstu, da bih vas upoznala sa mnim, pišću o stvarima koje volim.

Neizmerno volim „juhu“ čokoladice (samo sa plazmom), svetlo-zeleni "orbit", sve maminne kolače, a i neke moje (nije baš da se hvalim al'...), ma sve što je slatko! Pa onda krompiri-ći... Molim? Što da stanem? Ahaaa... Vi nećete da slušate šta ja volim da jedem jel? Izvinite... Tako kažete...

Hajde sada ozbiljno, obećavam. Najviše na svetu volim Narod-

no pozorište u Somboru. Naše pozorište. Mama mi nekada kaže: „Dete, mogu li i ja nekada da te vidim, osim te kuće?“ Ne, mama... Nije to kuća! Nije to obična kuća. U toj ustanovi ljudi od 1882. godine mogu da se zabavljaju, gledaju predstave, uživaju u njima! Kao ja, na primer... Mislim, ne gledam baš od 1882, ali nešto kasnije sam već počela... Somborci posećuju pozorište, ne može se reći suprotno... Ali treba nekako privoleti mladu populaciju da ga posećuju, da se vidi na kakvom je zavidnom, evropskom nivou. Imam tu privilegiju da se bavim glumom. Već osam godina. Volim glumu. Stvarno je volim, i glumu, i sve vezano za nju. Volim da čujem taj aplauz kada izađeš na scenu... To je stvarno nepopisiv osećaj! Taj čarobni svet... Moj naklon!

PHOTO!3D ALBUM

Ovaj album stvara virtualne galerije za vaše fotografije gde kao u video igrici možete da šetate kroz neki ambijent i gledate svoje fotke baš kao u pravoj galeriji.

Kada jednom instalirate i pokrenete aplikaciju, izaberete tip galerije (planine, umetničku galeriju, katedralu...) i slike koje želite da prikazete. Kada završite sa uređivanjem galerije, možete da eksportujete fajlove i da ih iskoristite kao screensaver. Možete eksportovati i fajl sa ekstenzijom .exe kako bi podelili galeriju sa drugima. Photo!3D je besplatan za skidanje sa neta, ali je isključivo za Windows (<http://pho.to/album3d/>).

MOJA TOP LISTA

Jelena Vočkić,
učenica
Ekonomske škole

Film

1. „Twilight“
2. „She is the men“
3. „10 Things I Hate About You“

Knjiga

1. „Da li se sećas kada smo...“ - Irina Kovandžić
2. „Sumrak saga...“ - Stefani Majer
3. „Kuća noći“ (serija knjiga) - P.C. Cast and Kristin

Muzika

1. David Guetta - „When Love Takes Over“
2. Bob Taylor feat. Inna - „Deja Vu“
3. Player & Remady - „No Superstar“

KONKURS ZA VIDEO RADOVE

Ako imate između 9 i 25 godina, do 30. septembra možete prijaviti kratke video radove o svojim razmišljanjima, iskustvima, gledištima i pitanjima vezanim za teme migracija, te izazovima poštovanja i razumevanja između različitih kultura na "Plural + video festival na temu migracija, različitosti i identiteta". Međunarodni žiri nagradiće najbolje u Njujorku 18. decembra 2009. godine. Dodatne informacije dostupne su na ili pitajte na plural@unaoc.org.